

سنجشِ خردِ ناب

www.ketab.ir

سنجشِ خردِ ناب

ایمانوئل کانت

پارسی از: دکتر میر شمس‌الدین ادیب‌سلطانی

چاپ اول ۱۳۶۲ هـ

چاپ پنجم ۱۴۰۰ هـ زمستان ۱۰۰۰ نسخه هـ

صفحه‌آرایی: معصومه محمدی هـ امور چاپ: محمدمین رضاپور هـ

چاپ و صحافی: واژه‌پرداز اندیشه هـ

دفتر مرکزی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی،

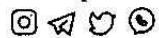
تقاطع خیابان سعدی، پلاک ۲

شماره تماس: ۰۲۱۳۳۹۰۰۷۵۱-۲ و ۶۱۲۸

کدپستی: ۱۱۴۳۸۱۷۸۱۸

amirkabirpub.ir

@amirkabirpubco

مؤسسه انتشارات امیرکبیر
© همه حقوق محفوظ است.

فهرست فرآراسته‌ی گنجانیده‌ها

این فهرست در بُن با توجه به فهرست راهنمای گنجانیده‌ها در ویراست رایموند شمیت و ینس تیمرمان آراسته شده است، ولی جامع و فرآراسته است؛ چنانکه همه‌ی ورنام [= عنوان] ها و ورنامهای فرعی‌ی متن اصلی‌ی کتاب، یعنی ورنامهای مشترک ویراست نخست، A، و ویراست دوّم، B، و ورنامهای ویژه‌ی A و ورنامهای ویژه‌ی B (و همچنین ورنامها (یا توصیفها)ی یکانهای پیش از متن و پس از متن) را بی از استثنا ضبط می‌کند. بدینسان این فهرست از فهرست گنجانیده‌ها همخواند با ویراست B نیز که برپایه‌ی ویراست آکادمی به ویراستاری‌ی بنو اردمان آراسته شده و در صفحه‌های ۵۹-۵۳ ترجمه‌ی فارسی قرار گرفته است، حتا در فتاد ورنامهای خود B، جامع تر است. - در این فهرست نشانه‌های < > و « » برای مشخص کردن ورنامهای ویژه‌ی A یا ویژه‌ی B بکار برده نشده‌اند. در عوض، چنانچه بایسته باشد، اختصاص ورنام به A یا به B، در قلاب تصریح شده است. چند ضابطه‌بندی‌ی فهرست رایموند شمیت نیز که در متن اصلی برجا نیستند، از بهر روشنی یا اقتصاد مفهومیگی، در این فهرست در قلاب وارد شده‌اند.

VI	یشکشنامه‌ی مترجم
	یادداشت پارسی‌گرداننده بر چاپ چهارم سنجش خرد ناب (بازچاپ دوّم)
VII	ویراست دوّم برگردان پارسی)
IX	پیشگفتار مترجم بر ویراست دوّم ترجمه‌ی فارسی
XXXVIII	سپاسگزاری و قدردانی برای ویراست دوّم ترجمه‌ی فارسی
XXXIX	پیشگفتار ویراستار آلمانی: ینس تیمرمان (1998)
XLIX	پیشگفتار مترجم بر ویراست نخست ترجمه‌ی فارسی
CXV	سپاسگزاری و قدردانی‌ی ویراست نخست ترجمه‌ی فارسی
CXIX	پیشگفتار ویراستار آلمانی: رایموند شمیت (1926)
CXXVI	یادداشت بر چاپ چهاردهم: ویراست دوّم رایموند شمیت (1930)
CXXVII	یادداشت ناشر آلمانی برای بازچاپ 1971

۱	چاپ عکسی‌ی صفحه‌ی عنوان ویراست نخست، A
۲	ترجمه‌ی فارسی‌ی آن
۳	چاپ عکسی‌ی صفحه‌ی عنوان ویراست دوّم، B
۴	ترجمه‌ی فارسی‌ی آن
۵	آبی‌نگاشت [= ایگراف] [متن لاتین]

- ۶ ترجمه‌ی فارسی‌ی آن
- ۷ پیشکشنامه
- ۹ پیشگفتار [ویراست نخست، A]
- ۲۳ پیشگفتار [ویراست دوم، B]
- ۵۳ فهرست گنج‌انیده‌ها [در ویراست نخست، A]
فهرست گنج‌انیده‌ها [آراسته شده همخواند با ورنامه‌های ویراست دوم، B]
- ۵۵ ولی در B نیست]
- ۶۵ درآمد [همخواند با ویراست نخست، A]
- ۶۵ I. مینوی فلسفه‌ی ترافرازنده.
درباره‌ی جداسانی میان داوریه‌های آناکاوانه [= تحلیلی] و
داوریه‌های هم‌نهادی [= ترکیبی]
- ۶۹ II. بخش‌بندی‌ی فلسفه‌ی ترافرازنده.
درآمد [همخواند با ویراست دوم، B]
- ۷۷ I. درباره‌ی جداسانی میان شناخت ناب و شناخت آروینی [= آمپیریک].
II. ما دارای شناخت‌های پرتوم [= آپریوری‌ی] معینی هستیم و حتا
فهم همگانی هرگز بی از اینها نیست
- ۷۹ III. فلسفه به دانشی نیاز دارد که توانش، اصلها، و جاده‌ی همه‌ی
شناخت‌های پرتوم [= آپریوری] را تعیین کند
- ۸۱ IV. درباره‌ی جداسانی میان داوریه‌های آناکاوانه [= تحلیلی] و
داوریه‌های هم‌نهادی [= ترکیبی]
- ۸۴ V. در همه‌ی دانش‌های نگریک [= نظری‌ی] خرد، داوریه‌های هم‌نهادی
پرتوم [= آپریوری] همچون اصلها گنج‌انیده شده‌اند
- ۸۷ VI. مسئله‌ی کلّی‌ی خرد ناب
- ۹۱ VII. مینو و بخش‌بندی‌ی دانشی ویژه به نام سنجش خرد ناب
- ۹۵
- ۱۰۱ I. بن‌پارشناسی‌ی ترافرازنده
- ۱۰۳ بخش نخست. حسیک ترافرازنده
- ۱۰۳ § 1 [درآمد]
- ۱۰۶ بهره‌ی نخست. درباره‌ی مکان

- 2 § شرح متاگیتانه‌ی این مفهوم ۱۰۶
- 3 § شرح ترافرازنده‌ی مفهوم مکان ۱۱۰
- نتیجه‌های قیاسی از مفهومهای بالا ۱۱۱
- بهره‌ی دوّم. درباره‌ی زمان ۱۱۵
- 4 § شرح متاگیتانه‌ی مفهوم زمان ۱۱۵
- 5 § شرح ترافرازنده‌ی مفهوم زمان ۱۱۷
- 6 § نتیجه‌های قیاسی از این مفهوما ۱۱۸
- 7 § روشن‌سازی ۱۲۱
- 8 § ملاحظه‌های کلی درباره‌ی حسیک ترافرازنده ۱۲۵
- نتیجه‌ی حسیک ترافرازنده ۱۳۶

بخش دوّم. منطق ترافرازنده ۱۳۷

درآمد. مینوی یک منطق ترافرازنده ۱۳۷

I. درباره‌ی منطق عموماً ۱۳۷

II. درباره‌ی منطق ترافرازنده ۱۴۱

III. درباره‌ی بخش‌بندی منطق عمومی به آناکاویک و دویچمگوییک ۱۴۳

IV. درباره‌ی بخش‌بندی منطق ترافرازنده به آناکاویک ترافرازنده و

دویچمگوییک ترافرازنده ۱۴۶

قسمت نخست. آناکاویک ترافرازنده ۱۴۹

کتاب نخست. آناکاویک مفهوما ۱۵۰

فرگرد نخست. درباره‌ی راهنمای کشف همه‌ی مفهومهای ناب فهم ۱۵۱

بهره‌ی نخست. درباره‌ی کاربرد منطقی‌ی فهم، عموماً ۱۵۲

بهره‌ی دوّم. § 9 درباره‌ی کارکرد منطقی‌ی فهم در داوربها ۱۵۴

بهره‌ی سوّم. § 10 درباره‌ی مفهومهای ناب فهم یا مقوله‌ها ۱۶۱

§ 11 ۱۶۷

§ 12 ۱۷۱

فرگرد دوّم. درباره‌ی منطاط - پیرایش مفهومهای ناب فهم ۱۷۳

بهره‌ی نخست. § 13 درباره‌ی اصلهای یک منطاط - پیرایش ترافرازنده،

عموماً ۱۷۳

§ 14 گذر به منطاط - پیرایش ترافرازنده‌ی مقوله‌ها ۱۸۰

بهره‌ی دوّم [همخواند با ویراست نخست، A]. درباره‌ی بنیادهای پرتوم

- ۱۸۷ توانش تجربه
- ۱۸۹ یادآوری پیشدرآمدی
- ۱۸۹ 1. درباره‌ی هم نهاد فراهم‌سازیش در سهش
- ۱۹۱ 2. درباره‌ی هم نهاد بازفرآورش در انگارش
- ۱۹۳ 3. درباره‌ی هم نهاد بازشناخت در مفهوم
- ۱۹۸ 4. توضیح پیشدرآمدی درباره‌ی توانش مقوله‌ها چونان شناختهای پرتوم بهره‌ی سوم. درباره‌ی نسبت فهم به برابریها عموماً، و توانش شناختن پرتوم برابریها.
- ۲۰۲ تصویر / بازنمایی اختصاری درستی و توانش تکینه‌ی این
- ۲۱۲ مناط-پیرایش مفهومهای ناب فهم
- بهره‌ی دوم [مخواند با ویراست دوم، B]. مناط-پیرایش ترافازنده‌ی
- ۲۱۴ مفهومهای ناب فهم
- ۲۱۴ § 15 درباره‌ی توانش یک پیوستگی، عموماً
- ۲۱۶ § 16 درباره‌ی یگانگی اصلی-هم نهادی خوداندریافت
- § 17 آغازی یگانگی هم نهادی خوداندریافت والاترین اصل
- ۲۱۹ هرگونه کاربرد فهم است
- ۲۲۱ § 18 یگانگی برون آختی / عینی خود آگاهی چیست؟
- § 19 صورت منطقی همه‌ی داورها در یگانگی برون آختی
- ۲۲۲ خوداندریافت مفهومهایی قرار دارد که در داورها گنجانیده شده‌اند
- § 20 همه‌ی سهشهای حسی تابع مقوله‌ها یاند - چونان شرطهایی که تنها زیر آنها بسیارگان سهشهای حسی می‌تواند در یک آگاهی
- ۲۲۴ تک‌گرد هم آید
- ۲۲۵ § 21 ملاحظه
- § 22 مقوله کاربرد دیگری برای شناخت شیءها ندارد جز تطبیق خود
- ۲۲۶ بر برابریهای تجربه
- § 23
- ۲۲۹ § 24 درباره‌ی تطبیق مقوله‌ها بر برابریهای حسها عموماً
- § 25
- ۲۳۵ § 26 مناط-پیرایش ترافازنده‌ی کاربرد عموماً توانستنی مفهومهای
- ۲۳۷ ناب فهم در تجربه
- ۲۴۱ § 27 نتیجه‌ی این مناط-پیرایش مفهومهای فهم

- ۲۴۳ چکیده‌ی این مناط - پیرایش
- ۲۴۵ کتاب دوّم. آناکاویک آغازه‌ها [آفراه ترافرازنده‌ی نیروی داوری]
- ۲۴۶ درآمد. درباره‌ی نیروی داوری ترافرازنده عموماً
- ۲۵۰ فرگرد نخست. درباره‌ی دیسه‌نمایی مفهومی ناب فهم
- ۲۵۹ فرگرد دوّم. دستگاه همه‌ی آغازه‌های فهم ناب
- ۲۶۱ بهره‌ی نخست. درباره‌ی والاترین آغازه‌ی همه‌ی داوری‌های آناکاوانه
- ۲۶۴ بهره‌ی دوّم. درباره‌ی والاترین آغازه‌ی همه‌ی داوری‌های همنهادی
- بهره‌ی سوّم. تصور دستگاه‌مندان‌ی همه‌ی آغازه‌های همنهادی
- ۲۶۸ فهم ناب
- ۲۷۲ (1) درباره‌ی ارز‌آغازه‌های سهش
- ۲۷۲ برهان
- ۲۷۶ (2) پیش‌نگرش‌های دریافت حسی
- ۲۷۷ برهان
- ۲۸۶ (3) آناگویی‌های تجربه
- ۲۸۶ برهان
- ۲۹۱ الف) آناگویی‌ی نخستین. آغازه‌ی پابندگی جوهر
- ۲۹۲ برهان این آناگویی‌ی نخستین
- ب) آناگویی‌ی دوّم. آغازه‌ی تولید [همخواند با A] / آغازه‌ی بی‌درپی آیند
 [= توالی‌ی] زمانی همخواند با قانون علیت [همخواند با B] ... ۲۹۸
- برهان ۲۹۸
- پ) آناگویی‌ی سوّم. آغازه‌ی مشارکت [همخواند با A] / آغازه‌ی
 همزمان‌بودی، همخواند با قانون مبادله یا مشارکت
- [همخواند با B] ۳۱۷
- برهان ۳۱۷
- (4) اصل‌های موضوعی اندیشیدن آروینی عموماً ۳۲۴
- روشن‌سازی. ۳۲۴
- وازنش مینوگروی. ۳۳۱
- قضیه. ۳۳۲
- برهان ۳۳۲
- ملاحظه‌ی کلی درباره‌ی دستگاه آغازه‌ها. ۳۴۲
- فرگرد سوّم. درباره‌ی بنیاد وابخشی / تمایز همه‌ی برابرایستاها عموماً،

- ۳۴۹ به پدیده‌ها و ذاتهای معقول [همخواند با ویراست نخست، A]
- فرگرد سوم. درباره‌ی بنیاد و ابخشی‌ی / تمایزِ همه‌ی برابریستاها عموماً،
- ۳۷۰ به پدیده‌ها و ذاتهای معقول [همخواند با ویراست دوم، B]
- پیوست. درباره‌ی ایهام مفهومیهای تأملی به سبب درهم‌آمیزی‌ی کاربرد آروینی
- ۳۸۸ ی فهم با کاربرد ترافازنده‌ی فهم
- ۳۹۵ ملاحظه درباره‌ی ایهام مفهومیهای تأملی
- ۴۱۷ قسمت دوم. دویچمگویییک ترافازنده
- ۴۱۷ درآمد
- ۴۱۷ I. درباره‌ی فرانمود ترافازنده
- ۴۲۲ II. درباره‌ی خرد ناب، همچون هدیش. فرانمود ترافازنده
- ۴۲۲ الف) درباره‌ی خرد عموماً
- ۴۲۵ ب) درباره‌ی کاربرد منطقی‌ی خرد
- ۴۲۷ پ) درباره‌ی کاربرد ناب خرد
- ۴۳۱ کتاب نخست. درباره‌ی مفهومهای خرد ناب
- ۴۳۳ بهره‌ی نخست. درباره‌ی مینوها [= ایده‌ها] عموماً
- ۴۴۰ بهره‌ی دوم. درباره‌ی مینوهای ترافازنده
- ۴۵۱ بهره‌ی سوم. دستگاه مینوهای ترافازنده
- ۴۵۶ کتاب دوم. درباره‌ی استدلالهای قیاسی دویچمگویانه‌ی خرد ناب
- ۴۵۸ فرگرد نخست. درباره‌ی پاراگوییهای خرد ناب
- ۴۶۷ نخستین پاراگویی: درباره‌ی جوهریگی [= جوهریت]
- ۴۶۷ سنجش نخستین پاراگویی‌ی روانشناسی‌ی ناب
- ۴۶۹ دومین پاراگویی: درباره‌ی بساطت [= مفردیت = سادگی]
- ۴۶۹ سنجش دومین پاراگویی‌ی روانشناسی‌ی ترافازنده
- ۴۷۷ سومین پاراگویی: درباره‌ی شخصیت [= شخصگی]
- ۴۷۸ سنجش سومین پاراگویی‌ی روانشناسی‌ی ترافازنده
- ۴۸۲ چهارمین پاراگویی: درباره‌ی مینوش (مربوط به نسبت بیرونی)
- ۴۸۲ سنجش چهارمین پاراگویی‌ی روانشناسی‌ی ترافازنده
- مطالعه درباره‌ی الفغده‌ی / الفخته‌ی [= ماحصل] روح‌شناسی‌ی ناب
- ۴۹۴ در پی این پاراگوییها
- [دنباله‌ی فرگرد نخست همخواند با ویراست دوم (B)، که با یک جمله‌ی افزونی
- در فرجامین پاراگاشت مشترک متنها‌ی A و B آغاز می‌شود.] ۵۱۵

- ۵۸۴ برنهاد
- ۵۸۴ برهان
- ۵۸۵ پادنهاد
- ۵۸۵ برهان
- ۵۸۶ ملاحظه درباره‌ی چهارمین دوسوپادگذاری
- ۵۸۶ I. درباره‌ی برنهاد
- ۵۸۷ II. ملاحظه درباره‌ی پادنهاد
- ۵۹۴ بهره‌ی سوم. درباره‌ی آندراسستی [= علاقه] ی خرد به این ستیزه‌ها با خود ..
 بهره‌ی چهارم. درباره‌ی مسئله‌های ترافازنده‌ی خرد ناب، تا آنجا که
- ۶۰۵ مطلقانه باید بتوانند فروگشوده شوند
- بهره‌ی پنجم. تصویر شک‌گرایانه‌ی پرسشهای کیهانشناختی در هر چهار
- ۶۱۲ مینوی ترافازنده
- بهره‌ی ششم. مینوگروی ترافازنده همچون کلید فروگشایی
- ۶۱۷ دویچمگوریک کیهانشناختی
- بهره‌ی هفتم. تصمیم سنجشگرانه در مناقشه‌ی کیهانشناختی خرد با
- ۶۲۲ خویشتن خود
- ۶۳۱ بهره‌ی هشتم. اصل تنظیمی خرد ناب در رابطه با مینوهای کیهانشناختی
- بهره‌ی نهم. درباره‌ی کاربرد آروینی اصل تنظیمی خرد در رابطه با
- ۶۳۸ همه‌ی مینوهای کیهانشناختی
- I. فروگشایی مینوی کیهانشناختی تمامیت ترکیب پدیدارها
- ۶۳۹ در یک کل جهانی
- II. فروگشایی مینوی کیهانشناختی تمامیت بخش کردن یک کل
- ۶۴۵ داده شده در سهش
- ملاحظه‌ی فرجامین درباره‌ی فروگشایی مینوهای مژده‌ی ترافازنده
- ۶۴۹ وپیش-یادآوری درباره‌ی فروگشایی مینوهای پویا-ترافازنده
- III. فروگشایی مینوی کیهانشناختی تمامیت اشتقاق رویدادهای
- ۶۵۲ جهانی از علت‌های آنها
- توانش علیت از راه آزادی، در همسازش با قانون کلی ضرورت
- ۶۵۷ طبیعی
- روشن‌سازی مینوی کیهانشناختی یک آزادی در پیوند با ضرورت
- ۶۶۰ کلی طبیعی

IV. فروگشایی‌ی مینوی کیهانشناختی‌ی تمامیت وابستگی‌ی

- ۶۷۴ پدیدارها از نگرگاه برجاهستی‌ی آنها عموماً
- ۶۷۹ ملاحظه‌ی فرجامین درباره‌ی سراسر دوسوپادگزاری‌ی خرد ناب
- ۶۸۱ فرگرد سوّم. مینوگان خرد ناب
- ۶۸۱ بهره‌ی نخست. درباره‌ی مینوگان عموماً
- ۶۸۵ بهره‌ی دوّم. درباره‌ی مینوگان ترافرازانده (پیش‌نمون ترافرازانده).
- ۶۹۶ بهره‌ی سوّم. درباره‌ی بنیادهای برهانی‌ی خرد نگرورز برای نتیجه‌گرفتن
برجاهستی‌ی یک برترین هستومند.
- ۷۰۲ برپایه‌ی خرد نگرورز فقط سه‌گونه برهان برای استوار کردن
برجاهستی‌ی خداوند توانستی‌اند
- ۷۰۳ بهره‌ی چهارم. درباره‌ی ناتوانش یک برهان هستی‌شناختی‌ی برجاهستی‌ی
خداوند
- ۷۱۳ بهره‌ی پنجم. درباره‌ی ناتوانش یک برهان کیهانشناختی‌ی برجاهستی‌ی
خداوند
- ۷۲۳ کشف و روشن‌سازی‌ی فرامود دوپچمگویانه در همه‌ی برهانهای
ترافرازانده‌ی برجاهستی‌ی یک هستومند ضروری
- ۷۲۸ بهره‌ی ششم. درباره‌ی ناتوانش برهان گیتی-یزدانشناختی
- ۷۳۷ بهره‌ی هفتم. سنجش سراسر یزدانشناسی برپایه‌ی اصلهای نگرورزانه
ی خرد
- ۷۴۸ پیوست به دوپچمگوییک ترافرازانده.
- ۷۴۸ درباره‌ی کاربرد تنظیمی‌ی مینوهای خرد ناب
- ۷۷۱ درباره‌ی آهنگ فرجامین دوپچمگوییک طبیعی‌ی خرد آدمی

II. روش‌شناسی‌ی ترافرازانده

- ۸۰۳ [درآمد]
- ۸۰۵ فرگرد نخست. انضباط خرد ناب
- ۸۱۰ بهره‌ی نخست. انضباط خرد ناب در کاربرد جزمی
- ۸۳۳ بهره‌ی دوّم. انضباط خرد ناب در رابطه با کاربرد پاد-آرتیکانه
[= جدالی = جدلی = جدل‌ورزانه] ی آن
- درباره‌ی ناتوانش یک خرسندی‌ی شک‌گرایانه‌ی خرد ناب، به هنگامی که

- ۸۵۱ با خویشتن خود ناسازگار است
- ۸۶۰ بهره‌ی سوّم. انضباط خرد ناب در رابطه با فرضیه‌ها
- ۸۷۱ بهره‌ی چهارم. انضباط خرد ناب در رابطه با برهانهای خود
- ۸۸۴ فرگرد دوّم. داتیک خرد ناب
- ۸۸۶ بهره‌ی نخست. درباره‌ی واپسین هدف کاربرد ناب خرد ما
 بهره‌ی دوّم. درباره‌ی مینوگان برترین نیکی چونان یک بنیاد تعیین
- ۸۹۲ واپسین هدف خرد ناب
- ۹۰۷ بهره‌ی سوّم. درباره‌ی عقیده داشتن، دانستن، و گرویدن
- ۹۱۷ فرگرد سوّم. مهرازیک خرد ناب
- ۹۳۵ فرگرد چهارم. تاریخ خرد ناب
- ۹۴۱ نمایه‌ست نامها
- ۹۴۵ افزایشها
- واژه‌نامه‌ی آلمانی-انگلیسی-فرانسوی-فارسی (نیز دربرگیرنده‌ی تشنیک-واژه‌ها
 و عبارتهای لاتین و یونانی می‌شود) [در پایان کتاب، از چپ به راست] 1/۱۱۲۶

www.ketab.ir